

Σύνοψη έρευνας

Σεξουαλική παρενόχληση και βία στο πλαίσιο της φοιτητικής ζωής

Η παρούσα έρευνα διενεργήθηκε το ακαδημαϊκό έτος 2021-2022, υπό την αιγίδα της **Επιτροπής Ισότητας των Φύλων** (Ε.Ι.Φ.) και του Κέντρου Κοινωνικής Έρευνας και Λήψης Αποφάσεων (Α.Κ.Κ.Ε.) του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Α.Π.Θ.), με **χρηματοδότηση** του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.) και μετά από την έγκριση της Επιτροπής Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας του Α.Π.Θ. (αρ. πρωτ. 148172/2021).

Βασικός σκοπός της ήταν η αποτύπωση των αντιλήψεων και των εμπειριών του **φοιτητικού πληθυσμού** (σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο) σχετικά με διάφορες μορφές σεξουαλικής βίας και παρενόχλησης, στο πλαίσιο της φοιτητικής ζωής και των διαδικασιών που αυτή περιλαμβάνει.

Το δείγμα συμπεριελάμβανε 2.134 φοιτητές και φοιτήτριες από όλα τα Τμήματα και τις Σχολές του Α.Π.Θ. Το 70,5% του δείγματος ήταν γυναίκες και το 81% ήταν προπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες.

Οι αναφορές των περιστατικών **σεξουαλικής παρενόχλησης** κυμάνθηκαν σε ποσοστά 67% έως 89% για τις γυναίκες και 5% έως 28% για τους άνδρες (ανάλογα με την μορφή).

Οι αναφορές των περιστατικών **παρενοχλητικής παρακολούθησης** (stalking) κυμάνθηκαν, για το σύνολο του δείγματος, από 2% έως 5%, ενώ οι αναφορές των περιστατικών **σεξουαλικής βίας** κυμάνθηκαν για άνδρες και γυναίκες από 5% έως 26% (ανάλογα με την μορφή).

Ως **δράστες** των περιστατικών έμφυλης βίας αναφέρθηκαν κυρίως άνδρες προπτυχιακοί φοιτητές, ενώ ως θύματα γυναίκες προπτυχιακές φοιτήτριες. Στην περίπτωση των περιστατικών σεξουαλικής βίας, το μεγαλύτερο ποσοστό των δραστών ήταν εξω-πανεπιστημιακοί.

Οι **χώροι** στους οποίους αναφέρθηκε ότι διαδραματίζονται τα περιστατικά αυτά είναι πρωτίστως οι δημόσιοι εξωτερικοί χώροι, ενώ ακολουθούν οι κοινόχρηστοι εσωτερικοί χώροι.

Στην πλειονότητά τους, οι φοιτήτριες δήλωσαν ότι **δεν αναφέρουν** τα περιστατικά σεξουαλικής βίας και παρενόχλησης, ούτε και αναζητούν βοήθεια ή υποστήριξη από τις αρμόδιες αρχές και τις σχετικές υπηρεσίες του Ιδρύματος. Ειδικότερα, οι μισές περίπου από τις γυναίκες που συμμετείχαν στην έρευνα θεώρησαν ότι οι αναφορές αντίστοιχων περιστατικών δεν λαμβάνονται σοβαρά υπόψη και δεν ακολουθείται μια δίκαιη διαδικασία αντιμετώπισης.

Τέλος, φοιτήτριες και φοιτητές δήλωσαν ότι συνήθως **αποκαλύπτουν** τα περιστατικά έμφυλης βίας και παρενόχλησης σε φίλους, συντρόφους ή/και συγγενικά πρόσωπα.

Θα πρέπει να τονιστεί ότι η παραπάνω διερεύνηση βασίστηκε σε ερωτηματολόγια, γεγονός που σημαίνει ότι πρόκειται για **αναφορές εκ μέρους των ίδιων των φοιτητών/τριών** και όχι για ακριβείς μετρήσεις ή επίσημες καταγγελίες του φαινομένου της σεξουαλικής βίας και παρενόχλησης.

Προτείνεται στα πανεπιστημιακά ιδρύματα η **ανάληψη πρωτοβουλιών** στα ακόλουθα επίπεδα: (α) της πολιτικής, με την θέσπιση σταθερών μέτρων και διαδικασιών αντιμετώπισης του φαινομένου· (β) της ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης της πανεπιστημιακής κοινότητας· (γ) της αποτελεσματικής διαχείρισης μεμονωμένων περιπτώσεων και καταγγελιών και (δ) της υποστήριξης των θυμάτων, ανεξάρτητα από καταγγελίες.

Ερευνητική ομάδα

Αθανασιάδου Χριστίνα, Αν. Καθηγήτρια, Τμήμα Ψυχολογίας

Ζαρωτιάδης Γρηγόρης, Καθηγητής, Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Κοσμήτορας της Σχολής Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών, Πρόεδρος του Α.Κ.Κ.Ε.

Καζανά Δέσποινα, Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό, Τμήμα Δημοσιογραφίας & Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας

Κογκίδου Δήμητρα, Καθηγήτρια, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Πρόεδρος της Ε.Ι.Φ.

Παρλιάρη Δάφνη, Υποψήφια διδακτορίσσα, Τμήμα Φυσικής

Σταμοβλάσης Δημήτρης, Αν. Καθηγητής, Τμήμα Φιλοσοφίας & Παιδαγωγικής

Τουλούπης Θάνος, Μεταδιδακτορικός ερευνητής, Τμήμα Ψυχολογίας

Χαραλάμπους Χαρά, Καθηγήτρια, Τμήμα Μαθηματικών, Κοσμητόρισα της Σχολής Θετικών Επιστημών